

rijk. En weet u, hoe die lieden gedood zijn? Ze werden gelokt naar dien steen in het gebergte — als zij daar aankwamen, begon de steen te spreken. Verlamd van schrik hoorden dan die arme menschen de stem van den steen aan, maar als zij in de kampong terug keerden konden zij geen woord navertellen van hetgeen zij gehoord hadden. Zij waren stom — het vuur van den steen deed hun bloed koken — zij kreunden slechts en stierven kort daarna onder hevige pijnen. Niemand van de kamponglieden durft naar dien steen te gaan, alleen Ingkaboesi weet den weg en haalt er haar nap-nappers. Maar zij durft het ook, want haar geest is door een faknik ingenomen.”

„Wat zijn nap-nappers?” onderbrak ik het verhaal.

„Dat zijn planten, die alleen op den sprekenden steen groeien. Het zijn dikke vreemdvormige stengels, vol wratten en uitsteeksels. De bladeren zijn lang en plat. Er wonen zwarte mieren in de stengels. De Papoea's gebruiken de nap-nappers om hun vijanden te treffen. Wanneer de een boos is op den ander, maar hem niet durft uitdagen, fluistert hij een vervloeking op het blad van den nap-napper en probeert daarna stilletjes dat blad in de draagtasch van zijn vijand te smokkelen — of legt het daar, waar zijn vijand er op trappen zal. Het gevolg is, dat de man hevige gezwollen krijgt en ernstig ziek wordt. Ingkaboesi heeft al heel wat van die planten verkwanseld.

„Nog kort geleden hebben we hier weer een slachtoffer van den sprekenden steen gehad. Op een namiddag kwam er een man uit de bergen, die heel ziek was. De karero heeft uren lang geprobeerd om de levenskracht terug te roepen en den faknik uit te drijven. Maar hij ging ten slotte onvoldaan heen. Hij kon niet helpen. Toen, heel

in stilte, kwam de vrouw van dezen man, die steeds in onze samenkomsten is, mij roepen. Ik ging er dadelijk heen. Bij het haardvuur lag de man. Hij kon niet spreken en zijn geest dwaalde ver weg naar het schimmenrijk. De vrouw vertelde mij schreiend, dat haar man alleen naar de bergen was gegaan. Hij had een groot buideldier gezien en was het gevolgd, om het te speren. Hooger en hooger was het dier gesprongen en toen moest haar man wel gekomen zijn in de nabijheid van den sprekenden steen. Zoo had het de karero verklaard. Nu lag hij daar, stom en versteend. Straks kon over hem de doodzang worden aangeheven. De aardgeesten hadden hem zeker gestraft, omdat hij kort geleden brandhout had gehakt van een paal, die overgebleven was van het vroegere geestenhuis.

„Toean, ik heb gebeden, ik heb gesmeekt of Toean-Jezus Zijn kracht wilde openbaren en de leugen van dit bijgeloof wilde wegnemen, maar . . . de man stierf nog voor de maan was opgeklimmen en God heeft mijn gebed niet gehoord. De vrouw komt nu niet meer in onze samenkomst en de kinderen komen niet meer naar de school. De karero heeft meer macht dan ik.”

— — — — —
De duisternis was gevallen. Stil was het geworden op de voorgalerij van het goeroehuis. Alleen uit het dal steeg nog wat geruisch op van pratende menschen en hondgeblaf. Achter in de woning zong de goeroevrouw met zachte stem haar kleine lieveling in slaap.

Daar zat ik nu! Het was er mij niet gemakkelijker op geworden. In deze omgeving met zulke menschen, die door vrees en bijgeloof gevangen waren, moesten we nu Kerstfeest gaan vieren. Zouden zij er wel iets van begrijpen? Hoe moeilijk was het werk — maar toch ook,

hoe heerlijk! Want, immers voor zulke vreesbevangen en is juist de Heiland der wereld gekomen!

Vóór alles had echter mijn helper nu een goed woord noodig. Daarom hervatte ik het gesprek. Onwillekeurig deden mij de teerheid van het onderwerp en de vredige avondstemming rustig en zacht spreken.

„Je begrijpt wel, goeroe, dat God je gebeden wèl heeft gehoord. Heeft Hij Zelf niet gesproken: „Roep Mij aan, Ik zal uw stem hooren”? Dat Hij je niet hielp in die moeilijke oogenblikken en je als 't ware alleen liet staan, zal wel met een wijze bedoeling geschied zijn. Kijk eens, Chris, ik geloof wel, dat ik je strijd begrijp. Ik weet heel goed, dat ook jij niet los kunt komen van de gedachte, dat die steen groote macht heeft over de geesten der menschen. Voor jou staat hij daar als een reusachtige vuist, die dreigend is opgericht hoog op de bergtoppen, de vuist van den booze die je toeroept: „Waar is nu jullie kracht?”

„Maar nu zal ik je eens wat zeggen waarvan je ooren tuiten zullen. Ik geloof juist, dat die steen daar geplaatst is door *God!* God laat hem rustig daar staan in het woud, tot op Zijn tijd die rots zal vallen. Wanneer die tijd komen zal? Laten we eens kalm nagaan of de Heere het wellicht Zelf ons zegt in Zijn Woord.

„Er was eens een volksstam, die langen tijd in slavernij gezucht had; een slavernij wellicht even zwaar als de boeien waarin de Papoea's hier zuchten vanwege de fakniks. Dat volk was Gods eigen volk, dat Hij geroepen had en waaruit eens de groote Verlosser, Jezus zou voortkomen. Daarom zond God Zijn knecht Mozes, om dat volk uit te leiden uit de slavernij en te voeren naar een mooi land vol vruchtbare kampongs en waterstroomen. Maar, dat ging zoo maar niet één, twee, drie. Dat volk

moest leeren om waarlijk vrij te worden. De slavengeest moest er uit. Want soms, als het tegenviel op reis naar het land der belofte, wenschten die slavengeesten weer terug te gaan naar hun strenge meesters van vroeger. Eindelijk na vele jaren van strijd, geduldsoefening en zwakheid, kwamen die menschen aan de grens van het beloofde land. Maar . . . daar lag een groote stad, van steen opgetrokken, met sterke muren en poorten. Die steenen tartten de menschen en riepen: „Waar is nu jullie kracht? Waar is jullie God? Wie kan ons omver werpen?” Toen vreesden die mannen zeer en er zijn er natuurlijk geweest, die met zichzelf verlegen werden en er liefst maar stilletjes tusschenuit geknepen waren. Maar God wilde nu juist eens probeeren of Zijn volk op de reis door de zandzee geleerd had op Hem te vertrouwen. Hij liet de menschen rustig om de steenmassa heen loopen. Eerst éénmaal, toen nog een maal. Natuurlijk zijn er geweest die vroegen: „Is dat nu geen dollemanswerk? Laten we er mede uitscheiden. De steen is te sterk en wint het van ons.” Maar die geloofden hielden vol en wachtten op Gods tijd. De derde maal, de vierde maal, al maar kijken naar dien onbeweegbaren steen. Den vijfden keer, zesden keer, al maar rond loopen en kijken naar de onverbreekbare steenmassa.

„En toen . . . den zevenden keer, dat die menschen daar maar rustig liepen, toen moesten zij er muziek bij maken. Dat had God hun bevolen. De bazuinen schalden. „Blaast er maar lustig op los, nu is het *Mijn* tijd” sprak God. En wat geschiedde? De steenmassa viel uit elkaar. De aarde beefde van den val. Er bleef geen stukje op elkaar. Toen zongen de bevrijde slaven hun lied van vrijheid en overwinning. De booze was verslagen, de Heere had de eindoverwinning behaald.

„Zou jij denken, Chris, dat wij nu gemakkelijker klaar komen? Wat bracht de overwinning — dat rondlopen of dat muziek maken? Neen, het was het *geloof* van Mozes en de zijnen; een geloof, sterker en harder dan een rotssteen. Zoolang de Papoea's hier en jij, mijn jongen, nog gelooven in de kracht van den sprekenden steen, zal het zuchten en weenen blijven. Je moet daar niet angstig meer naar kijken. Geloof in Gods kracht en wacht op Gods tijd. Als je zoover komt, dat je verzekerd bent: God zal doen wat wij niet kunnen; als je je volkomen aan Hem overgeeft, dan zal de tijd er zijn, dat ook die steen valt en geen Papoea meer zal gelooven in zijn kracht of die van de fakniks. God beproeft je vertrouwen, Chris, door dien steen. Vertrouw op Hem.”

En nu wilde ik wel, dat ge de oogen van mijn goeroe hadt kunnen zien! Daar straalde licht in en warmte. „Toean,” riep hij uit, „nu begrijp ik het! Mag ik dat verhaal vertellen bij onzen lichtboom?”

Het Kerstfeest

Nooit zal ik het Kerstfeest vergeten, daar in dat kleine binnenland-dorp. Neen, het was geen grootsch feest vol luister en pracht. Menig verwende Europeaan zou er de schouders over hebben opgehaald. Maar ik weet, dat er Kerstfeesten zijn, waarboven zich een gesloten hemel welft en ook andere, waar de hemel geopend is en de engelen Gods mede instemmen met het lied.

Die geopende hemel was er boven het kleine berggehucht in Papoealand. Hoe aardig was de schoolkerk versierd met palmgroen en bloemen. Hoe vol was het er bij de morgenprediking toen oud en jong waren gekomen, heiden en Christen het gebouwtje vulden, deels uit heil-

begeerte deels uit nieuwsgierigheid. Hoe luisterden allen naar het Kerstevangelie, dat spreekt van Hem die arm werd om ook Papoea's rijk te maken. Ja, dat was een mooie kerkdienst en ik wenschte wel, dat de Hollandsche Christenen er getuigen van hadden kunnen zijn, hoe die bruine menschen luisterden en hoe die kleine kroeskopjes zongen. Maar vooral de feestavond was indrukwekkend. Toen om zes uur des avonds de zon was ondergegaan en de duisternis inviel, was er een ongewone drukte tusschen de paalhuisjes in het dal. De vier petroleumlampjes uit de goeroewoning en mijn twee reislantarens werden aangestoken en naar de schoolkerk gedragen. Glimmend-bruine schooljongens, in een rood-katoenen feestbroekje gestoken, droegen als fakkeldragers de lichten en uit elk huis dat zij passeerden kwamen feestgangers, die zich bij hen aansloten om mee te gaan naar de schoolkerk. Het werd een heele optocht, voorgegaan door het lamplicht, rustig voortschrijdend als ging iets heel plechtigs gebeuren. Een paar menschen hieven een lied aan. Daar klonk uit den stoet luid op, tot hooger dan de palmenkronen: „Daar ruischt langs de wolken een lieflijke naam.”

Hadden Ottow en Geissler, de stoere pioniers van Papoealand, die in 1855 landden op het eiland Mansinam en die bij alles wat zij medebrachten tot heil van dit volk, ook dat schoone lied van Gerdes brachten, in de Papoeataal vertaalden en het den heidenen leerden, dat eens kunnen hooren!

Hoe straalden dien avond de kaarsen van den lichtboom. Het waren er maar twee dozijn en toch, welk een feestelijke stemming brachten die stille vlammetjes in het primitieve kerkje.

Hoe smulden de kinderen van de pisangkoekjes, die de

goeroevrouw gebakken had. Waar smaken zulke koekjes lekkerder dan op het groote feest?

Maar wat voor mij het belangrijkste was, kwam na het ontsteken van de feestlichten, toen mijn helper daar stond in het kaarsenschijnsel en het verhaal begon te vertellen van de overwinning der vrijgekomen slaven over de steenen muren van Jericho. Wat kunnen onze Papoea's vertellen! Het was zeer stil in het overvolle kerkje, zelfs de kinderen zaten geboeid te luisteren. Of de Papoea's het verhaal begrepen? Daar was er geen, die niet moest instemmen met de woorden van hun stamgenoot en leider: „God beproeft ons. Nog staat daar de steen en tart ons als een satanskracht. Maar sterker is God en als wij op Hem bouwen dan zal Hij onzen angst wegnemen en ons doen gelooven, dat Hij altijd met ons is, waar onze weg ook heenvoert, al was het aan den voet van den sprekenden steen. Ook daar is Hij machtig en vraagt ons Hem volkomen te vertrouwen. Te Bethlehem is geboren de Zoon van God, die het licht heeft gebracht en waar Hij met ons is, daar wijken de booze geesten, ja zelfs de machtigste faknik siddert voor Zijn aangezicht. Die Jezus wil onze leidsman zijn. Hij kwam op de aarde om met Zijn leven en bloed ons vrij te maken van de macht der booze geesten.”

Toen zongen weer de kinderen en hun lied heeft mij, lang nog na de kerstdagen, in de ooren geklonken.

Hoe rein klonken hun stemmetjes:

„Al den weg leidt mij mijn Heiland,
wat verlangt mijn ziel dan meer?
Zou ik immer aan Hem twijflen,
die mij voortleidt keer op keer?

Zoete rust en zaal'gen vrede
heb ik steeds op Zijn bevel.
'k Weet, wat hier m' ook overkome,
Hij maakt alle dingen wel."

En nu zou ik het heerlijk gevonden hebben, als ik nog mocht vertellen, hoe de macht van den sprekenden steen werd gebroken en hoe dit Kerstfeest de aanleiding werd tot de groote verlossing der Mantenboeërs van de macht der fakniks. Maar dan zou ik een slot aan het verhaal maken, dat ik er zelf maar bij fantaseerde. Neen, zoo mooi is het nog niet. Wel zijn er velen, die toenaderen, en er begint ook in het binnenland een begeerte te komen naar de rust en zekerheid, die de Heiland biedt. Maar er zijn ook nog vreesbevangen en de sprekende steen is nog niet geheel weg uit het leven der binnenlanders. Geduld maar . . . niet vooruit loopen . . . op Gods tijd wordt ook hier de laatste kracht van den booze gebroken.

DEN JUISTEN KOERS GEVONDEN

G. VAN TEYLINGEN

De weerberichten luidden verre van gunstig. Maar om met de afvaart te wachten tot er verandering zou komen, was dwaasheid. Het zou lang kunnen duren, eer je volkomen staat kon maken op de weersgesteldheid. Eenvoudig omdat het winter was. Indien de vrachtboot Orion kans zag veilig en wel uit de Oostzee te komen, zou het laatste deel van de reis naar Holland geen bezwaren opleveren. Maar juist die trip in de Oostzee was het kwade punt. In het Noorden had het fel gevoren, en ieder wist, dat er zich massale ijsvelden gevormd hadden. En daarin school het gevaar . . .

De Orion lag zeeklaar. De documenten waren aan boord, de bemanning was voltallig, de lading lag tiptop verdeeld in de ruimen.

De ketelvuren brulden, de stokers jakkerden, porden de sleizen, de lange ijzeren staven in de loeiende vlammen joegen de wijzers der manometers omhoog.

Toen rinkelde enkele malen de telegraaf het „stand by” in de machinekamer, de meesters antwoordden „attentie begrepen,” en stonden gereed bij het vliegwiel en de manoeuvreer-machine.

De Orion raakte trillend slaags, en stoomde halve kracht de haven uit. De thuisreis was begonnen. Een reis, waar het scheepsvolk met verlangen en tegelijk met vrees naar uit had gezien.

Zoodra de loods van boord ging, kwam de verandering.

De ongewenschte. De wind schoot in den kwaden hoek, die, waar het ijs vandaan kon komen. De mannen voelden sterk de dreiging, en spraken elkander onwillekeurig moed in. Waarom nu al bang te wezen? Onzin immers. Met een beetje geluk, zonder vertraging, zou tijdig het Skagerrak bereikt kunnen worden. En dan was het pleit gewonnen. Zeker, *dàn* wel. Maar er werd ook iets bij gezegd: zonder vertraging. Als die nu eens opdook? Ja, als en als . . . Zóó bleef je aan den gang. Toch was de onderstelling niet ongegrond. Want in een nacht werd ze een feit.

De eerste stuurman en bootsman Zwaard liepen de hondenwacht.

Het was vinnig koud op de open commando-brug. Zwaard hield het stuurrad in zijn forsche knuisten, die beschermd waren door dikke wanten. De stuurman ijsbeerde over de beperkte ruimte en school nu en dan in een schuilhokje.

Een stevige bries joeg de zee in golven op. Maar de Orion sneed zich bedaard een weg door het woelige water.

Ver aan bakboord-vóór vonkte een vuur. De lichtpunten van een vuurschip, waarheen de vrachtboot koerste. Of beter, waarheen ze door den roerganger gestuurd werd.

Zwaard wist zijn koers. Niet alleen, omdat de officier-van-de-wacht hem dien opgegeven had, maar vooral uit de ervaring van vele reizen in de Oostzee.

„Straks iets meer stuurboord,” zei Eén.

„Iets meer stuurboord,” herhaalde Zwaard.

„Jij zit al een paar jaar op deze lijn, hé?”

„Ja, stuurman. Maar ik heb nog nooit pech gehad.”

„Hoe bedoel je dat? Ben je bang, dat we het nu zullen krijgen?”